

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И УНГАРСКАТА ВЛАДА ЗА ПРОМОВИРАЊЕ И РЕЦИПРОЧНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Унгарската влада за промовирање и реципрочна заштита на инвестиции,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 24 јануари 2002 година.

Бр. 07-426/1
24 јануари 2002 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Стојан Андов, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И УНГАРСКАТА ВЛАДА ЗА ПРОМОВИРАЊЕ И РЕЦИПРОЧНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Унгарската влада за промовирање и реципрочна заштита на инвестиции, склучен во Скопје на 13 април 2001 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, унгарски и на англиски јазик гласи:

ДОГОВОР

ПОМЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И УНГАРСКАТА ВЛАДА

ЗА ПРОМОВИРАЊЕ И РЕЦИПРОЧНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Македонската Влада и Унгарската Влада (понатаму во текстот именувани како "Договорни страни"),

Со желба да ја интензивираат економската соработката со цел взаемна корист за обете држави,

Согледувајќи дека меѓународниот договор за поттикнување и заштита на инвестиции ќе води кон стимулација на бизнис иницијативата и ќе го зголеми просперитетот на обете Договорни страни;

Се договорија за следното:

Член 1

Дефиниции

За целите на овој Договор:

1. Терминот "инвестиција" се однесува на секаков вид на средства инвестирани во врска со економски активности, од страна на инвеститор од едната Договорна страна на територијата на другата Договорна страна во согласност со законите и одредбите на последнава и ќе вклучува, посебно, но не и исклучиво:

(а) подвижен и недвижен имот како и сите други права на сопственост ин рем како на пример хипотеки, залог и слични права;

(б) акции, удели или обврзници од претпријатија или било каква друга форма на учество во претпријатие;

(в) парични побарувања или било какви други услуги кои имаат економска вредност поврзана со инвестиции;

(г) права на интелектуална сопственост, вклучувајќи авторски права, трговски марки, патенти, индустриски дизајн, технички процеси, трговски тајни, трговски имиња поврзани со инвестиции, како и кноњ-хоњ и гоод њилл;

(д) секое право кое произлегува од закон или друг договор како и секакви други лиценци и дозволи кои се во согласност со законот, вклучувајќи концесии за истражување, вадење, обработка или експлоатирање природни извори.

Секаква промена на формата во која средствата се инвестирани нема да влијае на нивниот карактер како инвестиција под услов тие промени да се вршени во согласност со законите и одредбите на Договорната страна на чија територија се извршени инвестициите.

2. Терминот "инвеститор" ќе значи секое физичко лице или правно лице кое инвестира на територијата на другата Договорна страна:

(а) терминот во физичко лице ќе значи секое физичко лице кое има националност од било која од двете Договорни страни во согласност со нивните закони.

(б) терминот "правно лице" ќе значи во однос на:

(i) Македонија, секое правно лице формирано или создадено согласно македонските закони, кое има и свое седиште на територијата на Македонија.

(ii) Унгарија, секој ентитет создаден или формиран во согласност со унгарските закони и според истите признаен како правно лице, кое има и свое седиште на територијата на Унгарија. Овој термин исто така вклучува збир на лица кои немаат правен легитимитет, но се сметаат како претпријатие според унгарските закони.

3. Терминот "приход" ќе значи износи кои се остваруваат од инвестициите, посебно, иако не исклучиво, вклучуваат профит, камата, капитална добивка, дивиденди, надоместоци за авторски права или хонорари.

4. Терминот "територија" ќе значи:

(а) Во однос на Македонија, нејзината територија, вклучувајќи го копното, водените површини и воздушниот простор над кои државата, за која станува збор, ги применува во согласност со меѓународното право, правата за суверенитет или надлежноста над тие области;

(б) Во однос на Унгарија, кога е применета во географска смисла, територијата на Унгарија.

5. Терминот "слободно конвертибилна валута" значи конвертибилна валута која широко се применува за плаќање при меѓународни трансакции и со која се тргува во голем обем на главните светски девизни пазари.

Член 2

Промовирање и заштита на инвестициите

1. Секоја Договорна Страна ќе ги поттикнува инвеститорите на другата Договорна страна да вршат инвестиции (инвестирања) на нејзината

територија и ќе ги прифаќа таквите инвестиции во согласност со своите закони и регулативи.

2. На инвестициите и приходот на инвеститорите од секоја од Договорните страни, во секое време ќе им биде овозможен фер, рамноправен и не-дискриминирачки третман и ќе уживаат целосна заштита и безбедност на територијата на другата Договорна страна.

Член 3

Национален третман и третман на најповластена нација

1. Секоја Договорна страна треба на нејзина територија да овозможи на инвестициите и приходите на инвеститорите од другата Договорна страна третман кој не е помалку поволен од оној кој им го овозможува на инвестициите и приходите на нејзините сопствени инвеститори или инвестициите и приходите на инвеститорите на било која трета држава, доколку последниов е поповолен.

2. Секоја Договорна страна треба на нејзина територија да им овозможи на инвеститорите од другата Договорна страна, што го подразбира управувањето, одржувањето, употребата, уживањето или расположливоста со нивните инвестиции, третман кој е фер и рамноправен и не е помалку поволен од оној што го овозможува на своите сопствени инвеститори или инвеститорите на било која трета држава, доколку последниов е поповолен.

3. Одредбите од став 1 и 2 од овој Член не треба да се применуваат со цел да се обврзе едната Договорна страна да ја зголеми бенефицијата на инвеститорите од другата Договорна страна од било кој третман, повластеност или привилегија која може да биде зголемена од првата Договорна страна врз база на:

(а) било која спогодба на царински сојузи или спогодби на зони за слободна трговија, монетарни сојузи или слични меѓународни договори кои водат до такви сојузи или други форми на регионална соработка, во кои и двете Договорни страни се или може да станат член;

(б) било кој меѓународен договор или спогодба кој целосно или главо се однесува на оданочување;

(в) било која милтилатерална спогодба за инвестиции, на која и двете Договорни страни се или може да станат член.

Член 4

Надоместок за загуби

Кога инвестициите направени од инвеститори од двете Договорни страни трпат загуби кои се должат на војна, вооружен конфликт, услови на вонредна национална состојба, бунт, востание, немири или слични настани на територијата на другата Договорна страна, на истите треба да

им се овозможи третман од другата Договорна страна, во однос на враќање, обесштетување, надоместок или друго порамнување на долгови, кој не е помалку поволен од оној што другата Договорна страна им го овозможува на нејзините сопствени инвеститори или на инвеститорите од било која трета држава, доколку последниот е поповолен.

Член 5

Експропријација

1. Инвестициите на инвеститорите од двете Договорни страни не треба да бидат предмет на национализација, експропријација или да бидат предмет на мерки кои имаат ефект еднаков на национализација или експропријација (понатаму во текстот: експропријација) на територијата на другата Договорна страна, освен за јавен интерес. Експропријацијата треба да се извршува според соодветниот законски процес, на недискриминаторска база и треба да биде придружено со одредби за плаќање навремен, адекватен и ефективен надоместок. Таквиот надоместок ќе биде во висина на износот на пазарната вредност на експроприраната инвестиција непосредно пред отуѓувањето или пред отуѓувањето да стане достапно на јавноста. Надоместокот ќе донесе камата пресметана според годишна ЛИБОР стапка, која ќе се применува од денот на експропријацијата до денот на плаќањето. Без разлика кога се појавуваат, надоместокот и каматите треба да се плаќаат без задоцнување и треба да бидат ефективно остварливи и лесно преносливи, во слободно конвертибилна валута.

2. Засегнатиот инвеститор ќе има право неговист случај и проценката на неговата инвестиција да бидат точно прегледани од судски или друг независен орган од Договорната страна која ја врши експропријацијата во согласност со одредбите на овој Член.

Член 6

Трансфери

1. Договорните страни ќе дозволат слободни трансфери на плаќање поврзано со инвестициите и приходите. Трансферите ќе се прават во слободно конвертибилна валута, без ограничувања и претерани задоцнувања. Ваквите трансфери ќе вклучуваат, посебно, иако не исклучиво:

(а) капитални и дополнителни износи за одржување или зголемување на инвестицијата;

(б) профити, камати, дивиденди и други тековни приходи;

(в) средства за отплаќањето на заемите;

(г) надоместоци за авторски права или хонорари;

(д) приходи од продажба или ликвидација на инвестицијата;

(f) заработувачки на физички лица кои се предмет на законите и регулативите на Договорната страна каде се направени инвестициите;

(e) надоместок платен согласно со Членовите 4 и 5 од овој Договор.

2. За целите на овој Договор, девизниот курс ќе биде официјалниот девизен курс на денот на трансферот, доколку не е поинаку договорено.

Член 7

Суброгација

1. Ако едната Договорна страна или нејзина назначена агенција изврши плаќање на нејзините сопствени инвеститори под гаранција или осигурување кои се во согласност со инвестиции на територијата на другата Договорна страна, втората Договорна страна ќе го прифати следново:

(a) назначувањето според законот или во согласност со законските трансакции во таа земја, на секое право или барање од страна на инвеститорот во првата Договорна страна или нејзината назначена агенција, како и

(б) дека првата Договорна страна или нејзина назначена агенција е овластена врз основа на суброгација да ги извршува правата и да ги спроведува барањата од страна на тој инвеститор и ќе ги преземе обврските поврзани со инвестицијата.

2. Суброгираните права или барања кои се предмет на суброгација нема да ги надминат основните права и барања на инвеститорот.

Член 8

Решавање на инвестициони спорови помеѓу едната Договорна страна и инвеститор од другата Договорна страна

1. Во случај на спор помеѓу инвеститор од една Договорна страна и другата Договорна страна во врска со инвестирањето на територијата на другата Договорна страна, истиот ќе биде предмет на преговори помеѓу страните вклучени во спорот.

2. Ако во случај на спор помеѓу едната Договорна Страна и инвеститор на другата Договорна страна тој не се реши во рок од шест месеци, инвеститорот е овластен да го поднесе случајот до било која од следниве институции:

(a) надлежниот Суд на Договорната Страна на територијата каде е извршена инвестицијата; или

(б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ИЦСИД), во согласност со одредбите на Конвенцијата за решавање на

инвестиционите спорови помеѓу држави и граѓани на други држави, отворена за потпишување во Вашингтон Д.Ц. на 18.03.1965 во случај двете Договорни страни да се членки на оваа Конвенција; или

(в) арбитер или меѓународен *ад хок* арбитражен суд, основан според Правилата за арбитража на Комисијата за Меѓународно трговско право на Обединетите Нации (УНЦИТРАЛ). Страните во спорот можат писмено да се договорот да ги модифицираат овие правила. Арбитражните решенија ќе бидат конечни и задолжителни за двете страни во спорот.

3. Во случај кога инвеститорот од едната Договорна Страна го има поднесено спорот до надлежен Суд на Договорната Страна на чија територијата инвестицијата е извршена или до меѓународна арбитража, ваквиот избор е конечен.

4. Арбитражната одлука односно пресудата ќе се донесе врз основа на :

- одредбите на овој Договор;

- националното право на Договорната Страна на чија територија инвестицијата е извршена, вклучувајќи ги правилата на судир на законите;

- правилата и општо прифатените начела на меѓународното право.

Член 9

Решавање на спорови помеѓу Договорните Страни

1. Спорови помеѓу Договорните Страни, кои се однесуваат на толкувањето или примената на овој Договор, ако е можно, ќе се решаваат преку консултации или преговори.

2. Ако притоа спорот не може да се реши во рок од шест месеци, тогаш, на барање на било која од Договорните страни, тој ќе биде доставен на Арбитражен Суд во согласност со одредбите од овој член.

3. Арбитражен Суд ќе се формира за секој индивидуален случај на следниов начин: Во рок од два месеци од датумот на прием на барањето за арбитража, секоја од Договорните Страни ќе именува по еден член на Судот. Потоа овие два члена ќе изберат државјанин од трета држава кој, со одобрение од двете Договорни Страни ќе биде назначен за Претседавач на Судот (понатаму во текстот: Претседавач). Претседавачот ќе биде назначен во рок од два месеци по именувањето од страна на другите два члена.

4. Ако во периодот определен во став 3 од овој Член не се извршат потребните именувања, може да се достави барање до Претседателот на Меѓународниот Суд на Правдата да ги изврши потребните именувања. Ако се случи да тој е државјанин на едната од двете Договорни Страни, или ако било како поинаку е спречен од извршување на наведената

функција, Потпретседателот ќе биде поканет да ги изврши именувањата. Ако се случи да и Потпретседателот е државјанин на било која од двете Договорни Страни или е поинаку спречен од вршењето на наведената функција, тогаш следниот по хиерархија член на Меѓународниот Суд на Правдата ќе биде поканет да ги изврши именувањата.

5. Арбитражниот Суд ги донесува своите решенија со мнозинство гласови. Таквото решение е задолжително за двете Договорни Страни. Секоја од Договорните Страни ќе го сноси трошокот на сопствениот арбитер и неговото застапување во арбитражната постапка; трошокот на Претседавачот, заедно со останатите трошоци, ќе бидат во подеднакви делови покриени од обете Договорни Страни. Арбитражниот Суд ќе ја определи својата сопствена постапка. Судот, сепак, може да реши поголем дел од трошоците да ги покрие едната од двете Договорни страни, и таквото решение ќе биде задолжително за двете Договорни страни.

Член 10

Примена на други правила и специјални обврски

1. Кога прашањето е истовремено предмет на овој Договор како и на друг меѓународен договор каде обете Договорни страни учествуваат, ништо од овој Договор нема да ги спречи било која од Договорните страни или од нивните инвеститори кои поседуваат инвестиции на територијата на другата Договорна страна од користење на оние одредби и правила кои се поповолни.

2. Ако третманот што едната Договорна страна треба да им го овозможи на инвеститорите од другата Договорна страна согласно нејзините закони и правила или други специфични одредби или договори склучени во согласност со нејзините закони и правила е поповолен од оној што истата требала да го обезбеди според овој Договор, тогаш ќе биде обезбеден поповолниот третман.

Член 11

Примена на Договорот

Договорот ќе се применува за инвестиции извршени на територијата на една од Договорните страни во согласност со нејзините закони, а од инвеститори од другата Договорна Страна, како пред, така и по влегувањето во сила на овој Договор, но нема да се применува на никаков спор кој се појавува во врска со инвестиција, ниту пак на било какво барање кое било решено пред нејзиното влегување во сила.

Член 12

Влегување во сила, времетраење и престанок

1. Договорните страни взаемно ќе се известат за тоа дека влегувањето во сила на овој Договор е во согласност со нивните уставни одредби. Овој Договор ќе стапи на сила на датумот на второто известување.

2. Овој Договор останува на сила за период од десет години, и ќе продолжи да важи потоа за сличен период или периоди, освен ако не е прекинат во согласност со став 3 од овој Член.

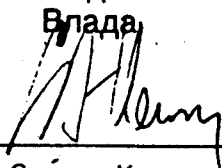
3. Секоја од Договорните страни може, со поднесување на едногодишно писмено известување до другата Договорна страна, да го прекине овој Договор на крајот на почетниот десетгодишен период или било кое време потоа.

4. Што се однесува до инвестиции извршени пред престанокот на овој Договор, одредбите од истиот ќе продолжат да важат за период од десет години од датата на престанокот.

Како сведоци на горенаведеното, долунаведените потписници ја потпишаа оваа Спогодба.

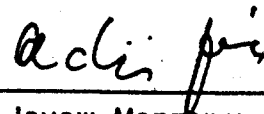
Подготвено во дупликат во Скопје, на 13 април 2001 на македонски, унгарски и англиски јазик, при што сите текстови се подеднакво автентични.

За Македонската
Влада

д-р Срѓан Керим

За Унгарската
Влада

Јанош Мартоњи

MEGÁLLAPODÁS

A MAGYAR KORMÁNY ÉS A MACEDÓN KORMÁNY KÖZÖTT A BERUHÁZÁSOK ÖSZTÖNZÉSÉRŐL ÉS KÖLCSÖNÖS VÉDELMEÉRŐL

A Magyar Kormány és a Macedón Kormány (a továbbiakban "Szerződő Felek"),

attól az óhajtól vezetve, hogy a gazdasági együttműködést mindkét ország javára erősítsék,

felismerve, hogy ezen beruházásoknak nemzetközi megállapodás alapján történő elősegítése és védelme hozzájárul az üzleti kezdeményezések ösztönzéséhez és fokozza mindkét Szerződő Fél gazdasági fellendülését,

megállapodtak a következőkben:

1. Cikk

Meghatározások

A Megállapodás alkalmazásában:

1. A "beruházás" kifejezés magában foglal mindenfajta olyan vagyoni értéket, melyet az egyik Szerződő Fél valamely beruházója gazdasági tevékenységgel összefüggően fektetett be a másik Szerződő Fél területén ez utóbbi törvényeivel és jogszabályaival összhangban, és különösen - de nem kizárólag - a következőket jelenti:

/a/ az ingatlan és ingatlan tulajdont, valamint minden egyéb dologi jogot, mint például a jelzálogot, a zálogjogot és hasonló jogokat;

/b/ a részvényeket, üzletrészeket és vállalati kötvényeket, illetve a társasági érdekeltség egyéb formáit;

/c/ olyan pénzköveteléseket vagy gazdasági értékkel bíró teljesítés nyújtására vonatkozó követeléseket, amelyek beruházáshoz kapcsolódnak,

/d/ a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, ideértve a beruházáshoz kapcsolódó szerzői jogokat, védjegyeket, szabadalmakat, ipari mintákat, technológiákat, kereskedelmi titkokat, kereskedelmi neveket éppúgy, mint a know-how-t és a goodwill-t;

/e/ minden jogszabály vagy szerződés által biztosított jogot és jogszabályon alapuló mindenfajta engedélyt és jóváhagyást, beleértve a természeti erőforrások kutatására, kitermelésére, művelésére vagy kiaknázására vonatkozó koncessziókat.

A vagyoni érték beruházási formájának későbbi megváltozása nem érinti annak beruházás jellegét, feltételezve, hogy ez a változás annak a Szerződő Félnek a törvényeivel és egyéb jogszabályaival összhangban áll, amelynek területén a beruházást eszközölték.

2. A "beruházó" kifejezés minden olyan természetes vagy jogi személyt jelent, aki a másik Szerződő Fél területén beruházást eszközöl:

/a/ A "természetes személy" kifejezés azt a természetes személyt jelenti, aki bármelyik Szerződő Fél állampolgára annak jogszabályai értelmében;

/b/ A "jogi személy" kifejezés jelenti

(i) Magyarország tekintetében mindazon jogalanyokat, amelyek annak jogszabályaival összhangban kerültek bejegyzésre, illetve jogi személyként jöttek létre, és amelyeknek a székhelye Magyarország területén van. Ez a kifejezés magába foglalja mindazokat a személyi egyesüléseket, melyek nem rendelkeznek

jogi személyiséggel, de az adott szerződő Fél jogszabályai szerint társaságnak tekintendők.

(ii) Macedónia tekintetében mindazon jogi személyeket, melyek annak jogszabályaival összhangban jöttek létre, illetve kerültek bejegyzésre és amelyeknek a székhelyük Macedónia területén van.

3. A "hozam" kifejezés a beruházásból származó eredményt jelenti és magában foglalja - különösen, de nem kizárólagosan - a nyereséget, kamatot, tőkenyereséget, osztalékot, jogdíjakat vagy egyéb díjakat.

4. A "terület" kifejezés jelenti :

/a/ Magyarország tekintetében, földrajzi értelemben használva, Magyarország területét;

/b/ Macedónia tekintetében annak területét, beleértve a földet, a vizet és a légteret amely fölött az érintett ország a nemzetközi joggal összhangban felségjogokat vagy fennhatóságot gyakorol.

5. A "szabadon átváltható pénznem" kifejezés azt az átváltható pénznemet jelenti, amelyet széles körben használnak fizetésre nemzetközi üzleti tranzakciók esetében és széles körben forgalmazznak a vezető nemzetközi devizapiacokon.

2. Cikk

A beruházások elősegítése és védelme

1. Mindkét Szerződő Fél ösztönzi a másik Szerződő Fél beruházóit, hogy területén beruházásokat eszközöljenek, és jogszabályaival összhangban lehetővé teszi az ilyen beruházások létrehozását.

2. Bármelyik Szerződő Fél beruházói által eszközölt beruházások és azok hozamai a másik Szerződő Fél területén igazságos, méltányos és megkülönböztetés-mentes bánásmódban részesülnek, továbbá teljes körű védelmet és biztonságot élveznek.

3. Cikk

Nemzeti és legnagyobb kedvezményes elbánás

1. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásait és hozamait olyan bánásmódban részesíti, amely nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói beruházásainak és hozamainak, illetve bármely harmadik állam beruházói beruházásainak és hozamainak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

2. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóit olyan bánásmódban részesíti a beruházásaik irányítása, fenntartása, használata, élvezete vagy a velük való rendelkezés tekintetében, amely igazságos és méltányos és nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói vagy bármelyik harmadik állam beruházói számára biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

3. E Cikk 1. és 2. bekezdésének rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy az egyik Szerződő Felet arra kötelezik, hogy kiterjessze a másik Szerződő Fél beruházóira bármilyen olyan bánásmódnak, preferenciának vagy kiváltságnak az előnyeit, amelyet az előbbi Szerződő Fél a következők alapján nyújthat:

/a/ hogy tagja vagy tagjává válik valamely vámunióknak, szabadkereskedelmi övezetnek, vagy pénzügyi unióknak, vagy részese vagy részesévé válik az ilyen uniók, intézmények létrehozásához vezető hasonló nemzetközi megállapodásnak, vagy a regionális együttműködés más formáinak;

/b/ bármely nemzetközi megállapodás vagy megegyezés, amely egészben vagy nagyrészt az adózással kapcsolatos;

/c/ hogy tagja vagy tagjává válik valamely sokoldalú nemzetközi beruházásvédelmi megállapodásnak.

4. Cikk

Kártalanítás veszteségekért

Ha bármelyik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásai háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás, vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Állam területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél a helyreállítás, kártalanítás, kárpótlás vagy egyéb rendezés tekintetében olyan bánásmódban részesíti azokat, amely nem kedvezőtlenebb annál, mint az utóbbi Állam által a saját beruházóinak vagy bármelyik harmadik állam beruházóinak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

5. Cikk

Kisajátítás

1. Egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásait sem államosíthatják, sajátíthatják ki vagy vethetik olyan intézkedések alá a másik Szerződő Fél területén, melyek hatása megegyezik az államosítással vagy kisajátítással (a továbbiakban "kisajátítás"), kivéve a közérdeket. A kisajátítást hátrányos megkülönböztetésektől mentesen, megfelelő törvényes eljárás keretében kell végrehajtani és egyidejűleg rendelkezni kell az azonnali, megfelelő és tényleges kártalanítás megfizetéséről. A kártalanításnak egyenértékűnek kell lennie a beruházásnak a kisajátítást, illetve a közelgő kisajátítás közismertté válását közvetlenül megelőző időpontban érvényes piaci értékével. A kártalanításnak tartalmaznia kell a kisajátítás napjától a fizetés napjáig terjedő időszakra vonatkozóan az érvényben lévő éves LIBOR alapján számított kamatokat. A kártalanításnak és a kamatoknak, bármikor merüljenek fel, késedelem nélkül teljesítendőnek, ténylegesen hozzáférhetőnek és szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatónak kell lennie.

2. Az érintett beruházónak joga van a kisajátító Szerződő Fél bírói vagy egyéb független hatósága által az ügyét, és beruházásának az e Cikkben rögzített elvekkel összhangban történő értékelését felülvizsgáltatni.

6. Cikk

Átutalások

1. A Szerződő Felek lehetővé teszik a másik Szerződő Fél beruházói beruházásaival és hozamaival kapcsolatos kifizetések szabad átutalhatóságát. Az átutalásoknak szabadon átváltható pénznemben kell történniük, bármely korlátozás és indokolatlan késedelem nélkül. Az ilyen átutalások különösen - de nem kizárólag - a következőket foglalják magukban:

/a/ a tőkét és a beruházás fenntartására vagy növelésére fordított pótlólagos összegeket;

/b/ a nyereséget, kamatot, osztalékot és az egyéb folyó bevételt;

/c/ a hitelek visszafizetésére szolgáló összegeket;

/d/ a jogdíjakat és egyéb díjakat;

/e/ a beruházás eladásából vagy felszámolásából befolyó összegeket;

/f/ természetes személyeknek azt a keresetét, amely azon Szerződő Fél törvényeinek és jogszabályainak hatálya alá tartozik, ahol a beruházást létrehozták;

/g/ a Megállapodás 4. és 5. Cikkeinek megfelelően kifizetett kártérítést.

2. A jelen Megállapodás tekintetében árfolyamoknak - eltérő megegyezés hiányában - az átutalás időpontjában érvényes hivatalos árfolyamok tekintendők.

7. Cikk

Jogátruházás

1. Amennyiben az egyik Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a másik Szerződő Fél területén megvalósult beruházására vonatkozóan nyújtott garancia vagy biztosítás alapján saját beruházóinak kifizetést teljesít, az utóbbi Szerződő Fél elismeri:

/a/ a beruházó bármilyen jogának vagy követelésének átszállását az előbbi Szerződő Félre vagy annak kijelölt ügynökségére az annak országában érvényes valamely jogszabály vagy jogügylet útján, valamint,

/b/ hogy az előbbi Szerződő Fél vagy annak kijelölt ügynöksége a jogutódlás címén jogosult a beruházó jogainak gyakorlására és követeléseinek érvényesítésére, és átvállalja a beruházással kapcsolatos kötelezettségeket.

2. Az átruházott jogok és követelések nem haladhatják meg a beruházó eredeti jogait és követeléseit.

8. Cikk

Az egyik Szerződő Fél és a másik Szerződő Fél beruházója közötti beruházási jogviták rendezése

1. Az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti, az utóbbi Szerződő Fél területén lévő beruházással kapcsolatos jogvitákat a vitában álló feleknek tárgyalások útján kell egymás közt rendezniük.

2. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója és a másik Szerződő Fél közötti vita hat hónapon belül nem rendezhető ily módon, az érintett beruházónak jogában áll az ügyet beterjeszteni:

/a/ annak a Szerződő Félnek az illetékes bíróságához, amelyben a beruházás megvalósult; vagy

/b/ a Washington D.C.-ben 1965. március 18-án aláírásra megnyílt, az Államok és más államok természetes és jogi személyei közötti beruházási vitákról szóló Egyezmény vonatkozó rendelkezései szerint a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjához (ICSID), amennyiben mindkét Állam részesévé vált az Egyezménynek; vagy

/c/ olyan választott bíróhoz illetve olyan nemzetközi ad hoc választott bírósághoz, amely az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságának (UNCITRAL) Választott Bírósági Szabályai szerint jött létre. A vitában álló felek írásban megegyezhetnek ezen Szabályok módosításában. A bírósági döntés végleges és kötelező a vitában résztvevő mindkét fél számára.

3. Ha az egyik Szerződő Fél beruházója a vitát előterjesztette annak a Szerződő Félnek a bíróságához, ahol a beruházást létesítették, vagy nemzetközi választott bírósághoz, úgy ez a választás végleges.

4. A bíróság döntése a következőkön alapszik:

- jelen Megállapodás rendelkezései;
- annak a Szerződő Félnek a nemzeti jogszabályai, ahol a beruházást létrehozták, beleértve azokat a szabályokat is, amelyek a törvényi ellentmondásokra vonatkoznak;
- a nemzetközi jog szabályai és egyetemesen elfogadott elvei.

9. Cikk

A Szerződő Felek közötti jogviták rendezése

1. A Szerződő Felek között jelen Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatosan felmerült jogvitákat lehetőség szerint konzultációk, illetve tárgyalások útján kell rendezni.

2. Ha a vita ily módon hat hónapon belül nem rendezhető, azt bármelyik Állam kérésére a jelen Cikk rendelkezései szerinti választott bíróság elé kell terjeszteni.

3. A választott bíróságot minden egyes esetben a következő módon kell megalakítani. A választott bírósági eljárás iránti kérelem kézhezvételétől számított két hónapon belül mindkét Szerződő Fél kijelöli a bíróság egy-egy tagját. Ezen két tagnak azután egy harmadik állam állampolgárát kell kiválasztania, akit a két Szerződő Fél jóváhagyása után a bíróság elnökévé (a továbbiakban "elnök") kell kijelölni. A bíróság elnökét a két másik tag kijelölésének időpontjától számított két hónapon belül ki kell jelölni.

4. Amennyiben a jelen Cikk 3. bekezdésében meghatározott határidőkön belül a szükséges kijelölések nem történtek meg, úgy a Nemzetközi Bíróság elnökét lehet felkérni a kijelölések megtételére. Ha a Nemzetközi Bíróság elnöke valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy valamilyen más ok akadályozza az említett tisztség ellátásában, az alelnököt kell felkérni a szükséges kijelölések megtételére. Ha az alelnök valamelyik Szerződő Fél állampolgára, vagy ő is akadályoztatva van az említett tisztség ellátásában, a Nemzetközi Bíróságnak azt a rangidős tagját kell felkérni a kijelölések megtételére, aki egyik Szerződő Félnek sem állampolgára.

5. A választott bíróság döntését egyszerű szavazattöbbséggel hozza. Ez a döntés kötelező érvényű mindkét Szerződő Fél számára. Mindkét Szerződő Fél maga viseli az általa választott bírónak, valamint a bírósági eljárásban való képviselésének a költségeit; az elnök költségeit és a fennmaradó költségeket a Szerződő Felek egyenlő arányban viselik. A bíróság eljárási szabályait maga határozza meg. Mindazonáltal a választott bíróság határozhat úgy, hogy a Szerződő Felek egyike nagyobb mértékben viselje a költségeket és ez a döntés kötelező mindkét Szerződő Fél számára.

10. Cikk

Egyéb szabályok és különleges kötelezettségek alkalmazása

1. Amennyiben valamely ügyre egyaránt vonatkoznak a jelen Megállapodás és valamely olyan más nemzetközi egyezmény rendelkezései, melynek mindkét Szerződő Fél részese, úgy ezen Megállapodás rendelkezései nem akadályozhatják meg sem a Szerződő Feleket, sem a másik Szerződő Fél területén beruházással bíró beruházóikat abban, hogy az ügyekre nézve kedvezőbb szabályozás előnyeit élvezzék.

2. Amennyiben az egyik Szerződő Fél jogszabályai, vagy más - annak jogszabályaival összhangban kötött - szerződéseinek különleges rendelkezései a másik Szerződő Fél beruházói számára kedvezőbb bánásmódot biztosítanak, mint a jelen Megállapodás, úgy a kedvezőbbet kell alkalmazni.

11. Cikk

A Megállapodás alkalmazhatósága

A Megállapodást az egyik Szerződő Fél területén, annak jogszabályaival összhangban a másik Szerződő Fél beruházói által a Megállapodás hatálybalépése előtt vagy azt követően megvalósított beruházásokra kell alkalmazni, de nem alkalmazható olyan beruházással kapcsolatos jogvitára, amely a hatálybalépése előtt merült fel, vagy olyan követelésre, amelyet a hatálybalépés előtt rendeztek.

12. Cikk

Hatálybalépés, időbeli hatály és felmondás

1. A Szerződő Felek tájékoztatják egymást arról, hogy a jelen Megállapodás hatályba lépéséhez szükséges alkotmányos követelményeiknek eleget tettek. A jelen Megállapodás a második értesítés napján lép hatályba.

2. A jelen Megállapodás tíz évig marad hatályban, és azután továbbra is hatályban marad hasonló időszakra, vagy időszakokra, hacsak ezen Cikk 3. bekezdésének megfelelően fel nem mondják.

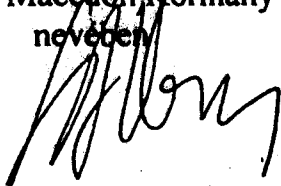
3. Bármelyik Szerződő Fél felmondhatja ezen Megállapodást egy évvel előre írásban értesítve a másik Szerződő Felet, a kezdeti tíz éves időszak végén vagy azt követően bármikor.

4. A jelen Megállapodás felmondása előtti időszakban megvalósított beruházások tekintetében a Megállapodás rendelkezései a felmondást követő további tíz évig érvényben maradnak.

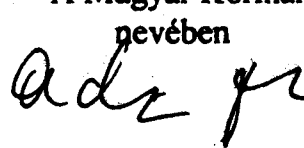
ENNEK HITELEÜL az arra kellő felhatalmazással rendelkező alulírottak a Megállapodást aláírták.

Készült két eredeti példányban*Skopje*.....,*15.04*..... hó~~2001~~napján magyar, macedón, és angol nyelven. Mindhárom szöveg egyaránt hiteles. Értelmezésbeli eltérések esetén az angol szöveg az irányadó.

A Macedón Kormány
nevén

A Magyar Kormány
nevén

AGREEMENT

BETWEEN

THE MACEDONIAN GOVERNMENT
AND
THE HUNGARIAN GOVERNMENT

FOR THE PROMOTION AND
RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Macedonian Government and the Hungarian Government (hereinafter referred to as "Contracting Parties"),

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both States,

Recognising that the encouragement and protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of business initiative and will increase prosperity of both Contracting Parties;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. The term "investment" shall comprise every kind of asset invested in connection with economic activities by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter and shall include, in particular, though not exclusively:

/a/ movable and immovable property as well as any other property rights *in rem* such as mortgages, pledges and similar rights;

/b/ shares in, stocks and debentures of companies or any other form of participation in a company;

/c/ claims to money or to any performance having an economic value associated with an investment;

/d/ intellectual property rights, including copyrights, trade marks, patents, industrial designs, technical processes, trade secrets, trade names associated with an investment, as well as know-how and goodwill.

/e/ any right conferred by law or under contract and any licenses and permits pursuant to law, including the concessions to search for, extract, cultivate or exploit natural resources.

Any alteration of the form in which assets are invested shall not affect their character as investment on condition that this alteration is made in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made.

2. The term "investor" shall mean any natural or legal person who invests in the territory of the other Contracting Party:

/a/ the term "natural person" shall mean any natural person having the nationality of either Contracting Party in accordance with its laws.

/b/ the term "legal person" shall mean with respect to:

(i) Macedonia, any legal person incorporated or constituted in accordance with its laws, and having its seat in the territory of Macedonia,

(ii) Hungary, any entity incorporated or constituted in accordance with, and recognized as legal person by its laws, and having its seat in the territory of Hungary. This term also includes any body of persons having no legal personality but considered as a company by its laws.

3. The term "returns" shall mean amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profits, interest, capital gains, dividends, royalties or fees.

4. The term "territory" shall mean:

a) in the case of the Republic of Macedonia, its territory, including land, water and airspace, over which the State concerned exercises, in accordance with international law, sovereign rights or jurisdiction of such areas;

b) in the case of the Republic of Hungary, when used in a geographical sense, the territory of Hungary.

5. The term "freely convertible currency" means a convertible currency which is widely used to make payments for international transactions and widely traded in the principal international foreign exchange markets.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall encourage investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.

2. Investments and returns of investors of either Contracting Party shall at all times be accorded fair, equitable and non-discriminatory treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party.

Article 3

National and Most-Favoured-Nation Treatment

1. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investors of the other Contracting Party treatment not less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors or to investments and returns of investors of any third State whichever is more favourable.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contracting Party, as regards management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investment, treatment which is fair and equitable and not less favourable than that which it accords to its own investors or investors of any third State, whichever is more favourable.

3. The provisions of paragraph 1 and 2 of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of:

/a/ any customs union or free trade area or a monetary union or similar international agreements leading to such unions or institutions or other forms of regional cooperation to which either of the Contracting Parties is or may become a party;

/b/ any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation;

/c/ any multilateral agreements on investments to which either of the Contracting Party is or may become a party.

Article 4

Compensation for Losses

When investments by investors of either Contracting Party suffer losses owing to war, armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection, riot or other similar events in the territory of the other Contracting Party, they shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, not less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State whichever is more favourable.

Article 5

Expropriation

1. Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose. The expropriation shall be carried out under due process of law, on a non-discriminatory basis and shall be accompanied by provisions for the payment of prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before expropriation or impending expropriation became public knowledge. The compensation shall bear interests at the annual LIBOR base in force from the date of the expropriation until the date of payment. The compensation and interests whenever arising shall be paid without delay shall be effectively realizable, and freely transferable in a freely convertible currency.

2. The investor affected shall have a right, to prompt review, by a judicial or other independent authority of the Contracting Party making the expropriation, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this Article.

Article 6

Transfers

1. The Contracting Parties shall permit the free transfer of payments related to investments and returns. The transfers shall be made in a freely convertible currency, without any restriction and undue delay. Such transfers shall include in particular, though not exclusively:

/a/ capital and additional amounts to maintain or increase the investment;

/b/ profits, interest, dividends and other current income;

/c/ funds in repayment of loans;

/d/ royalties or fees;

/e/ proceeds of sale or liquidation of the investment;

/f/ the earnings of natural persons subject to the laws and regulations of the Contracting Party, in which investments have been made;

/g/ compensation payed pursuant to Articles 4 and 5 of this Agreement.

2. For the purpose of this Agreement, exchange rates shall be the official rates effective at the date of transfer, unless otherwise agreed.

Article 7

Subrogation

1. If a Contracting Party or its designated agency makes payment to its own investors under a guarantee or insurance it has accorded in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize:

/a/ the assignment, whether under the law or pursuant to a legal transaction in that country, of any right or claim by the investor to the former Contracting Party or its designated agency, as well as,

/b/ that the former Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of that investor and shall assume the obligations related to the investment.

2. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of the investor.

Article 8

Settlement of Investment Disputes between a Contracting Party and an Investor of the other Contracting Party

1. Any dispute which may arise between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in connection with an investment on the territory of that other Contracting Party shall be subject to negotiations between the parties to dispute.

2. If any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party can not be thus settled within a period of six months, the investor shall be entitled to submit the case either to:

/a/ the competent court of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made; or

/b/ the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) having regard to the applicable provisions of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature at Washington D.C. on 18 March 1965 in the event both Contracting Parties shall have become a party to this Convention; or

/c/ an arbitrator or international ad hoc arbitral tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL). The

parties to the dispute may agree in writing to modify these Rules. The arbitral awards shall be final and binding on both parties to the dispute.

3. Where an investor of one Contracting Party has submitted a dispute to the competent court of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made or to international arbitration, this choice shall be final.

4. The arbitration award shall be based on:

- the provisions of this Agreement;
- the national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made, including the rules relative to conflicts of law;
- the rules and the universally accepted principles of international law.

Article 9

Settlement of Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall, if possible, be settled through consultation or negotiation.

2. If the dispute cannot be thus settled within six months, it shall upon the request of either Contracting Party, be submitted to an Arbitral Tribunal in accordance with the provisions of this Article.

3. The Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months from the date of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. These two members shall then select a national of a third State who on approval of the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal (hereinafter referred to as "Chairman"). The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, a request may be made to the President of the International Court of Justice to make the appointments. If he happens to be a national of either Contracting Party, or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the appointments. If the Vice-President also happens to be a national of either Contracting Party or is prevented from discharging the said function, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the cost of its own arbitrator and its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. The Arbitral Tribunal shall determine its own procedure. The tribunal may, however decide that a higher portion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be binding on both Contracting Parties.

Article 10

Application of Other Rules and Special Commitments

1. Where a matter is governed simultaneously both by this Agreement and by another international agreement to which both Contracting Parties are parties, nothing in this Agreement shall prevent either Contracting Party or any of its investors who own investments in the territory of the other Contracting Party from taking advantage of whichever rules are more favourable to his case.
2. If the treatment to be accorded by one Contracting Party to investors of the other Contracting Party in accordance with its laws and regulations or other specific provisions of contracts concluded in accordance with its laws and regulations is more favourable than that accorded by the Agreement, the more favourable shall be accorded.

Article 11

Applicability of this Agreement

This Agreement shall apply to investments made in the territory of one of the Contracting Parties in accordance with its laws by investors of the other Contracting Party prior to as well as after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any claim which was settled before its entry into force.

Article 12

Entry into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been complied with. This Agreement shall enter into force on the date of the second notification.
2. This Agreement shall remain in force for a period of ten years, and shall continue in force, thereafter for similar period or periods, unless terminated in accordance with paragraph (3) of this Article.
3. Either Contracting Party may by giving one year's written notice to the other Contracting Party, terminate this Agreement at the end of the initial ten year period or anytime thereafter.
4. In respect of investments made prior to the termination of this Agreement, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of termination.

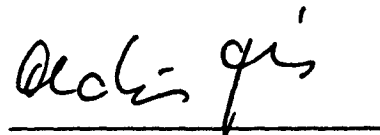
IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorized have signed this Agreement.

DONE in duplicate at *Skopje*, this *13* day of *April 2001*, in the Macedonian, Hungarian, and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Macedonian Government

For the Hungarian Government

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".